

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL

Un an . . . . . 180 Lei
Pe jumătate . . . . . 90 Lei
In America pe an 2 dolari:

lese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI“, Bla j, Jud. Târnava-mică
Director ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei
a doua și a treia oră 4 Lei.

Casă curată, trup curat

de păr. ION AGĂRBICEANU

Au trecut vremile când românul trăia, vorba aceea „cu cățel, cu purcel într'o singură odaie, cămăruță, sau bordei“. Sărăcia și neștiința, care ele mai întâi au ținut neamul nostru în bordee, s'a risipit în cele mai multe ținuturi românești. Știu că și în vremile bătrâne, ca și în cele mai apropiate, am avut și sate frumoase, puternice, bogate, în care „casa din'ainte“ sau cea mai de frunte dintre odăile locuinții, era veșnic curată ca un pahar, încât ori când gospodinele noastre puteau primi cu fală în ele orice domn. Am avut gospodine vestite pentru simțul lor de frumos și de curăție. Totuși înainte cu o sută de ani, așezările satelor noastre erau destul de sărace și strâmtorate. Era mai multă neștiință și sărăcie decât azi. Ne aducem aminte, până bine de curând, când într'o cămăruță la sate stăteau două familii dacă nu mai multe.

Azi colibele și bordeele au rămas aproape lucruri din poveste. Trei patru familii din sat, cele mai sărace, dacă mai locuiesc în așa strâmtoare, și numai despre țigani se mai poate spune ghicitoarea:

Am o casă cu două rânduri:
Sus stau câinii,
Jos stăpânii.

Săltați din iobăgie și tot mai mult săltați din sărăcie — pentru că nu trebuie să ne luăm după zilele grele de azi, căci greutatea lor e trecătoare — românii noștri se întrec în ridicarea de locuințe frumoase și luminoase, cu mai multe camere. Când treci prin sate, pe care nu le-ai mai văzut de zece-douăzeci de ani, rămâi pretutindenea plăcut uimit de aceasta întinerire și primire.

Dar nu toți aceia cari durează case noi știu să le și țină în bună rânduială, mai ales să le țină curate. Unii intră în ele cu moștenirea adusă din bordeiu ori colibă, și casa cea nouă din dinafară, în lăuntru geme de necurăție. Ba adeseori, iarna, găsești în odaia padimentată mielul și vițelul cel crud, și te pălesc mirosuri cari nu fac nici o cinste gospodinei.

Bunăstarea, — dacă nu merge mână în mână și cu luminarea minții prin școala, carte și cunoștințe, — nu-i de mare folos la casa omului.

Ori unde află casă de piatră ori de bărne cu 2-3-4 încăperi, toate necurățite și pline de miresme tot așa rele ca otrava, poți ști că aici sunt bani ori moșie multă, dar nu-i învățătura.

Casa curată, mică ori mare, nu e numai o dovadă de hărnicia stăpânilor, și mai ales a gospodinei, ci și de cumințenia și învățătura lor. Casa ținută în curățenie, ziua și noaptea, este adăpostul cel mai tare al sănătății. Oei cu carte știu cu toții că boala se ciubărește în murdărie; și au văzut la oameni mai luminați, în ce cinste e ținută curățenia locuinței, și fac și ei la fel.

Pentru un om priceput nu plătește două parale gospodăria bogată, dacă în casă miroasă a putregai ori a mort, de multă necurăție.

Românca iubește curăția și în port și în casă. Dar nu toate. Sunt unele leneșe, altele nepricepute, cari își fac casa și neamul de ocară prin necurățenia din locuințele lor.

Casa curată e pentru sănătatea și bucuria familiei, ceea ce e *trupul curat* pentru sănătatea fiecăruia. De trupul curat nu se prinde ușor boala, el nu ostenește curând ca cel nespălat, nu îmbătrânește așa de grabă.

Și totuși mai avem și acum pe satele noastre țărani, cari se laudă că nu s'au mai scaldat decând îi scaldă și înfașa mamele lor. Și mai ales avem o *groază de copii nespălați și murdari*, a căror frumșeță firească abea o poți descoperi din murdăria ce stă de săptămâni ori de zile pe obrăzii și mânuțele lor, fără a mai pomeni de picioare.

E aceasta nu numai o mare rușine pe gospodinele noastre, ci mai ales o mare primejdie pentru sănătatea și viața copiilor noștri. Jumătate din copii subțiri cred că mor din pricina acestei necurății în care îi lasă părinții.

Starea materială mai bună de azi, cheagul traiului, și mai multă învățătura, trebuie să ne arete că locuința nu trebuie spoită numai la Paști, și copiii nu trebuie spălați numai odată în săptămână, că trupul curat și casa curată trebuie să meargă mână în mână cu bogăția și învățătura.

Ziua mării la Constanța

Ziua Sântei Mării a fost ziua mării la Constanța. În aceasta zi a fost botezat vaporul „Constanța“. La botez au luat parte M. S. Regele Carol, regina Maria a Jugoslaviei, voevodul Mihai și principele Nicolae. La sosire oaspeții regali au fost întâmpinați de directorul general al marinei amiralul Bucholtzer și de domnii miniștrii Argetolanu, Vălcovici, Ghica și Vasilescu-Carpen.

În port era adunată lume multă, în frunte cu autoritățile civile și militare din oraș.

Služba bisericească au săvârșit-o episcopul din Constanța, încununat de un sobor de preoți.

Cartea de botez a vaporului a fost iscălită de Regele Carol, Regina Mărioara a Jugoslaviei, Voevodul Mihai, principele Nicolae și amiralul Scodrea.

Primăria orașului Constanța a dăruit vaporului un frumos vas, în semn de dragoste pentru vaporul care poartă numele orașului.

După amiazi s'au dat concursuri de bărci și baleniere, la cari au luat parte și oaspeții regali.

Nouile taxe școlare.

Ministerul Instrucțiunii a hotărât să aplice noul taxă școlare atât pentru examenele de corigență cât și pentru cursurile învățământului superior, secundar și primar.

Astfel universitățile vor percepe, pe viitor câte o sută de lei pentru eliberarea fiecărei diplome de licență, doctorat sau altă diplomă similară.

Aceeaș taxă se va percepe și dela studenții cari se prezintă din nou la un examen la care au fost respinși.

Școlile secundare de orice categorie vor percepe o taxă de cinci sute de lei pentru elevii repetenți și reinscriși.

Pentru elevii corigenți, direcțiunea școlii va aplica o taxă de o sută de lei pentru fiecare obiect de studiu sau dexteritate la care trebuie să fie din nou examinat. Aceeaș taxă va fi plătită și de elevii corigenți pregătiți în particular.

Pentru eliberarea oricărui certificat de absolvire al școlii sau numai a unui număr de clase precum și pentru certificate de note trimestriale se va plăti câte 50 de lei.

Școlile primare vor introduce o taxă de o sută de lei pentru elevii repetenți.

Din totalul taxelor încasate anual, jumătate se vor trimite ministerului iară cealaltă jumătate rămâne școlii.

Din fondul adunat astfel de minister se vor ajuta instituțiunile culturale și se va veni în ajutorul membrilor corpului didactic în cazuri de nevoi urgente.

Durerile morții

Cea mai mare durere aici pe pământ este fără îndoială moartea, de care nu scăpăm nici unul dintre fiii lui Adam. În oricare durere este ascuns un sămbure al morții. Oricare durere, fie ea cât de mică, este un sol al morții și ne aduce aminte de moarte. Atât numai că îndată ce trece durerea, trec și gândurile morții și începem a merge pe ogașa veche, trăind ca și când n'ar mai trebui să murim nici odată.

Dar Dumnezeu nu încetează a ne aduce aproape zilnic aminte de moarte, prin moartea celor scumpi ai noștri și-a cunoscuților și consătenilor noștri. Mai ales moartea năpraznică este aceea care ne face să ne cutrămurăm și să ne aducem aminte de obștescul sfârșit. Ni-se pare, în astfel de cazuri, că toată lumea s'a prăbușit asupra noastră, că de această mare durere nu ne putem scăpa decât prin moarte, și de aceea ne și dorim, în astfel de cazuri, moartea, asemenea patriarhului Iacob, care, aducându-i-se haina plină de sânge a fiului său Iosif, n'a avut decât dorința de a se coborî și el, alături de fiul său cel iubit, în mormânt; apoi asemenea lui David, care îndată ce a auzit despre moartea fiului său Absolon, s'a văietat eu durere mare, zicând: »Fiul meu Absolon, Absolon fiul meu, baremi dacă ași fi murit eu în locul tău, o Absoloane, fiul meu« (Cartea a doua a Impăraților 19, 4). Sf. Augustin când și-a pierdut pe unul dintre prietenii săi cei mai dragi și scumpi, s'a tânguit atât de jalnic, după cum cetim în Confesiunile sale (IV. 4), încât și-se rupe inima cetind tânguirea aceasta.

Culmea durerii, în cazul de moarte al vreunui neam de aproape al nostru, sunt cele trei zile până se află cadavrul lui cu noi împreună, sub acelaș acoperământ. Mortul este încă cu noi, deși numai asemenea unui chip de ceară. El aparține încă familiei, dar a devenit, în loc de un membru al familiei, un oaspe scump, căruia i-se dă cinstea cea mai mare, în camera cea mai de frunte; un oaspe de pe alte tărâmurii, asemenea unei ființe superioare, în fața căreia nu îndrăznim decât a șopti. Ori de câte ori privim spre fața lui palidă, ne vin în minte toate suferințele sale și ale noastre, și, cu lacrimi în ochi și cu groază de nedescris, ne aducem aminte de apropiata zi a înmormântării. Când dangătul clopotului sună de adunare și în jurul nostru vedem atâtea fețe cunoscute și îndurerate, adunate ca să dea cea din urmă cinste scumpului nostru, ni-se pare că s'au adunat tot atâtea dușmani cași vrean să ni-l răpească din mijlocul nostru și să ni-l ducă pe calea de pe care nu este reîntoarcere. Iar când bulgării de țărână lovesc sicriul, ni-se pare că toate lovesc în inima noastră.

Interesant e că toate mângâierile neamurilor, prietenilor și cunoscuților noștri nu ne folosesc nimica, pentru că bine știm că nu sunt în stare să reînvieze pe cel

dispărut dintre noi, ba de multe ori ne vine greu să le și primim și ascultăm, și suntem gata a ne ascunde din fața acestora. Mângâiere adevărată nu aflăm decât în cuvintele bisericii și în ceremoniile și jalnicile cântări ale înmormântării și mai ales în Mărirea dela sărutarea Crucii, când mortul, adresându-ni-se nouă celor vii, ne zice: »Văzându-mă zăcând fără glas și fără suflare, plângeți toți pentru mine, frați și prieteni, rudeni și cunoscuți, — că ieri am vorbit cu voi, și fără veste a venit asupra mea întricoșata oră a morții. Ci veniți toți cari mă iubiți, și mă sărutați cu sărutarea cea mai de pe urmă: că acum nu voi mai vorbi cu voi, că mă duc la judecătorul, unde nu este căutare la față, că sluga și domnul vor sta împreună, împăratul și oșteanul, avutul și săracul, întru asemenea mărirea. Că fiește carele din faptele sale sau se va înălța sau se va rușina. Ci vă rog pe toți și mă cuceresc vouă, neîncetat vă rugați lui Hristos Dumnezeu pentru mine, ca să nu mă rânduiască, după păcatele mele, la locul cel de muncă, ci să mă așeze, unde este lumina vieții.«

Cea mai bună mângâiere a noastră în astfel de cazuri este tot Domnul și Dumnezeu și Mântuitorul nostru Isus Hristos, care a pățimit împreună cu morții și care pe morți i-a înviat. Cea mai mângâitoare cetanie este învierea lui Lazar dela sf. evanghelist Ioan, și mai ales conversația dintre Isus și Marta: »Doamne, de ai fi fost aici, fratele meu nu ar fi murit. Ci și acum știu, că orice ai cere dela Dumnezeu, da-va ție Dumnezeu.« Zis-a ei Isus: »Invia-va fratele tău.« Zis-a lui Marta: »Știu că va învia la înviere, în ziua cea de apoi.« Zis-a ei Isus: »Eu sunt învierea și viața; celce crede întru mine, de va și muri, va fi viu. Și tot celce e viu și crede întru mine, nu va muri în veci: crezi aceasta?« Zis-a lui: Da, Doamne, eu am crezut, că tu esti Hristos, Fiul lui Dumnezeu, celce ai venit în lume» (21—27).

Moartea este cel mai bun și mai mare dascăl al lumii. De aceea creștinii din veacurile de mijloc ale creștinismului și-au făcut zicala latinească: »Memento mori« = adu-ți aminte de moarte! Celce se gândește adese ori la moarte, nu o mai privește de dușmană, ci de prietenă bună, pentru că iată ce ne spune Mântuitorul: »Să nu se turbure inima voastră. Credeți în Dumnezeu și credeți întru mine. În casa Tatălui meu sălaşuri multe sunt; iară de nu, v'ași fi spus, căci voi merge să vă găsesc vouă loc. Și de voi merge și voi găti vouă loc, iarăși voi veni, și voi lua pe voi la mine, ea unde, sunt eu, și voi să fiți și unde merg eu, știți, și calea știți« (Ioan 14, 1—4).

Sf. Francisc de Assisi a întrebat, cu puține zile înainte de a-și da obștescul sfârșit, pe medicul care-l cara, ce părere are despre boala sa. Medicul i-a răspuns »Cu ajutorul lui Dumnezeu mergem spre bine«. Sfântul i-a zis: »Spune-mi adevărul, nu încerca a mă amăgi, nu mi-o trică de moarte cătuș de puțin«. Atunci medicul i-a spus. »Părinte, boala Sf. Voastre nu se mai poate vindeca«. Când a auzit sfântul declarația medicului, și-a întins și ridicat mâinile ca spre rugăciune și a zis: »Fii bine venită sora mea, moarte«. Iar către frații săi călugări a zis: »Fie laudat Domnul pentru sora noastră moartea, de care nu poate scăpa nici un muritor; lăudați și binecuvântați pe Domnul, mulțu-

miți-i și-i slujiți lui și a mai adaus o strofă la vestitul său cântec al soarelui, strofa de laudă a morții.

Astfel mor creștinii cei buni, ca buni prieteni cu sora noastră moartea, nu cu groază de ea, pentru că bine știu, că ea este o punte îngustă spre malul cel frumos al vieții veșnice.

Părintele Iuliu

Sfințirea bisericii române unite din Racovița

Rar se îmbie omului prilejul de a putea vedea o sărbătoare atât de frumoasă cum a fost aceea din comuna Racovița din Banat, în zilele de 19—20 Iulie.

În ajunul sărbătorii sf. Ilie, 40 de călători în frunte cu Dl. Dr. C. Stupariu, primpretorul plasei și cu Sfinția Sa Muzart, preotul rom. cat. din Buzias, întâmpină în gara Căpăt pe P. S. Sa Dr. Alexandru Nicolescu, Episcopul Lugojului, dimpreună cu suita sa: Dr. Nic. Brinzeu, canonic, protopopul Stoica al Carașului, Dr. Iuliu Rațiu, primnotar conzistorial și Ștefan Bălan, actuar episcopesc. După urările de bun sosît spuse de Dl Dr. Stupariu și Sf. Sa Muzart și după răspunsul călduros al P. S. Sale, convoiul a luat drumul spre Racovița. În capătul comunei — la poarta de triumf — primește pe oaspeți Dl Er. Brach, notarul plasei, fiind de față primarul comunei și o mulțime de credincioși. De aici lumea se îndreaptă spre biserică, în fața căreia îl așteaptă un număr foarte frumos de credincioși dimpreună cu păstorul lor M. On. Pantea și Onor. Șandru, preot din Arhidieceză. Preotul Pantea, în numele parohiei urează P. S. Sale bun sosît. Arhiepiscopul le răspunde plin de mulțumire și satisfacție sufletească pentru felul cum a știut această parohie să-și ridice un locaș atât de măreț și atât de încăpător.

***

În dimineața zilei de sf. Ilie în sunetul armonios al clopotelor, un săbor de preoți și anume: Dr. Nic. Brinzeu, Protopopul Ienea, Protopopul Stoica, Protopopul Sasu, Preoții Bejan, Cismaș, Florian, Pantea, Aldea, Lugojan, Târnovian Dr. Rațiu și Sasu — așteaptă pe Arhiepiscopul în ușa bisericii. La ora 9 și 30 se începe sf. Liturghie și actul sfințirii bisericii. În tot cursul sfintei Liturghii, răspunsurile au fost date de cunoscutul cor dela Lugoi „Lira“ care, datorită priceputului lor conducător, dl. prof. Bacău, a cântat așa de frumos cum numai un cor din Banat știe să cânte.

După citirea Sf. Evanghelii, P. S. Sa în graiul poporului talmăcește cuvintele Domnului și importanța covârșitoare a zilei. Pe preotul Pantea pentru osteneala avută cu edificarea bisericii îl cinstește cu *brâu roșu*.

La sf. Liturghie a fost sfințit de preot teologul Ioan Pașeu și s'au cuminecat o mulțime de credincioși.

După Liturghie s'au făcut obișnuite recepții, în casele parohiale. S'au prezentat înaintea Arhiepiscopului: Biserica rom.-cat. Administrația plasei Buzias, Învățătorii din loc, parohia unită Racovița, Clerul unit al Eparhiei, care a fost foarte frumos reprezentat printr-un număr de 25 preoți, Evreii și Dl Camințchi șef judecător Buzias. Apoi s'a dat un banchet la care au luat parte peste 100 de persoane. La banchet s'au ținut multe toaste.

Pe la ora 6 seara, corul Lyra a dat un frumos concert, dovădind și de astă dată că acest cor al bisericii române unite din Lugoj e vrednic și de renumele frumos ce-l are.

Ștefi Dragu, student

Partidul averescan se apropie tot mai mult de cel național-țărănesc

De o vreme încoace partidul averescan se vede silit a se apropia tot mai mult de partidul național-țărănesc. A văzut în sfârșit și dl Averescu, că nu mai poate fi coadă de topor al partidului liberal și că cu dl Maniu tot mai bine se va putea înțelege. Inceputul apropierei s'a făcut prin aceea că partidul averescan n'a pus candidat la alegerea din jud. Neamț, ci a recomandat partizanilor săi, să voteze cu candidatul național-țărănist. Atât dl Averescu cât și dl Octavian Goga se află deocamdată la băile din străinătate. Indată ce vor sosi acasă, se va ținea, în Septembrie, un mare congres al partidului averescan, în care se va hotărî apropierea de național-țărăniști.

O mare greșală a guvernului

Dl Iorga, primministru și ministru al instrucțiunii, a ordonat ca toate diplomele eliberate până în 1926 în Ungaria, să fie considerate de bune și în România, iară cele eliberate după aceea să se poată nostrifica cu multă înlesneală. Prin această ordonanță peste 5000 de Unguri și Jidani din România, cari și-au făcut școlile mai înalte la Budapesta, vor putea primi posturi în România, scoțând astfel din posturi pe unii români și unguri, cari și-au făcut studiile la noi în țară, ceea ce nu-i pe dreptate.

Alegerea dela Iași

În ziua de 16 August s'a ales la Iași noul senator al Camerelor de agricultură. Lupta s'a dat între guvernamentalul Cardaș și național-țărănistul Cănanău. A reușit acest din urmă, primind 229 voturi, pe când dl Cardaș n'a întrunit decât 128.

Ungurii nu se astâmpără

Câinii urlă la lună și ea nepăsătoare își urmează în liniștea nopților drumul său

Neamul maghiar este un neam foarte simpatic prin neastâmpărul lui. În mijlocul Europei unde s'a oprit din rătăcirile lui războinice, el a fost de-alungul veacurilor pururea aplecat spre turburări. Numai împărații din familia Habsburgilor cât au avut de furcă cu ei. Istoria i-a silit să trăiască între împrejurări cari nu se potriveau cu însușirile lui de popor.

Ordinea europeană a hărăzit în 1918 hotare noi tuturor țărilor. Ungurii, acest popor care în negura trecutului s'a știut liber să ia în goana nebună a cailor câmpiile întinse ale Asiei și Rusiei, au încercat de multe ori să frângă aceste hotare.

Dela războiu încoace, Ungurii hrănesc

zilnic prin articole, broșuri și discursuri sufletele și inimele cu veninul urei, în contra noastră și a vecinilor noștri. Invenirea aceasta este mijlocul de luptă aici la noi pentru revizuirea tratatelor. În capitalele și orașele mari ale apusului, Ungaria are institute universitare, cari au menirea de a face cât mai multă propagandă. Trimit studenți cu burse grase în toate părțile. Imprăștiile în străinătate statistici false, în cari arată că Ardealul este un cuib de maghiaroni pe cari îi stăpânesc astăzi „valahii”. Țin congrese mari în fiecare an la Budapesta, de unde aruncă în cele 4 vânturi fel și fel de neadevăruri cu privire la noi. Zeci și sute de cărți, tipărite în 4—5 limbi, le răspândesc în țările din Apus pentru a le face părtașe străduințelor lor. Trimișii ungurilor, bocitoarele revizioniste, bat pe la ușile făuritorilor tratatelor de pace, varsă lacrimi de crocodil, spunând că ei nu mai pot trăi în situația de astăzi, nu mai pot rămânea în hotarele de azi, nu mai pot vedea Ungaria ciuită, redusă la propriile-i puteri.

Curagioșii stepelor de pe vremuri, s'au transformat în bocitoare, în babe plângărețe. Li doare că nu mai pot trăi din munca și pe spinarea altora.

Se rățoiesc, se valetă, risipesc bani, obosesc, jertfesc. *Totul pentru revizuirea tratatelor.*

Nu se gândesc ei, ce mare primejdie ar fi pentru pacea Europei aruncarea pur și simplu a tratatelor de pace la coșul cu hârții? Nu se gândesc, că ordinea de azi, făcută în urma atâtor jertfe, în urma unui învălmășag războinic în care au fost amestecate toate statele europene, odată aceasta orânduire stărbită va deslănțui un nou mare și crunt războiu? Crede Ungaria, că o schimbare mai mică sau mai mare a hotarelor de astăzi e un leac pentru neajunsurile ei, pentru criza în care se sbate ea și alte țări?

De toate acestea nu vrea să țină seamă. Strigă într'una: revizuire! Ea își uită de garanțiile pe cari le-a dat Europei prin tratatul dela Trianon, prin care s'a obligat să nu întreprindă nimic din ceea ce ar fi contra ordinii de astăzi din Europa.

În săptămânile trecute, la deschiderea sesiunii parlamentare dela Budapesta, Regentul Horthy a rostit un mesaj, făcând o provocare la adresa tuturor statelor înființate după războiu. Pacea Europei, la a cărei menținere lucrează cu atâta pasiune țăările mari, începe să fie amenințată de Ungaria.

Nu ne interesează laudele aduse poporului maghiar în mesagiul său, nici cum privește el problema minorităților și nici cu cât drag se uită el la „frații” de peste hotare. Ceea ce ne interesează e faptul că propune în numele Ungariei „o dezvoltare mai departe” a statului ungar. Adecă o întindere mai departe a hotarelor de azi a Ungariei ciuinte în 1918. Este pornit deci Regentul Horthy împotriva păcii.

Ungaria a fost ciuintă? Da, a fost. Așa a cerut sfânta dreptate. Și ciuintă va rămânea. Perii au crescut și s'au „înțepenit” pe coada ciointă în 1918.

Roademere (Rothermere), acest „mântuitor” al Ungurilor, se va putea svârcoli zadar-

nic mult și bine. Ungurii vor putea mai mult să plutească pe aripile iluziilor revizioniste. Pot să strige ba chiar să urle revizuire, revizuire! *De când urlă câinii la lună și ea nepăsătoare își urmează în liniștea nopților, drumul său!*

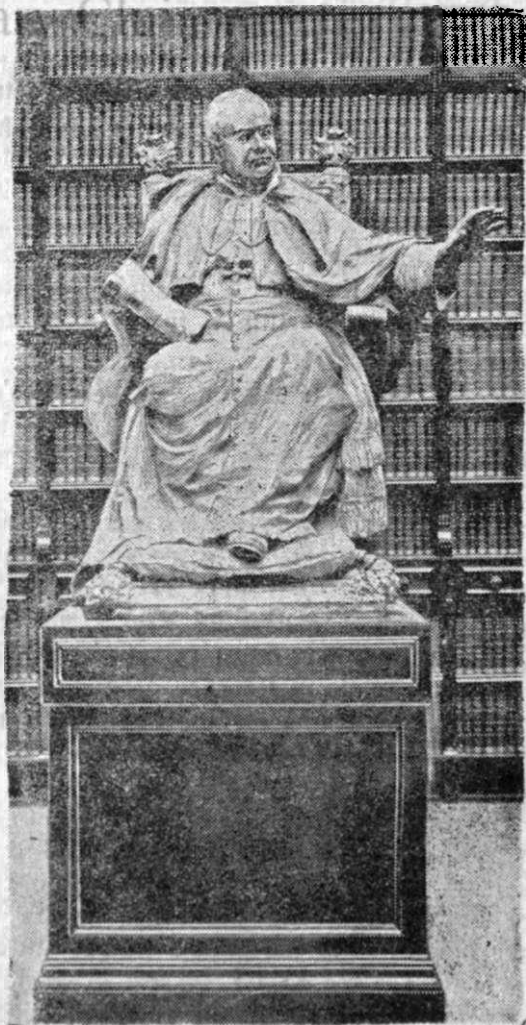
Ungurii azi nu mai judecă. În locul lor judecă dictatorul Bethlen, „șarpele cu ochelari”. Cea mai plăcută ocupație a acestuia e să colinde toate centrele Europei pentru a căuta alianțe, pentru revizuirea tratatelor. Praf aruncat în ochii prostimei din Ungaria pentru ca să poată rămânea mult și bine la conducere, înlăturând pe alții.

Strige cât îl ține gura. *E știut că acela strigă mai tare și depune mai mari silințe, care nu are dreptate.*

Ar fi bine ca ungurii s'o lase mai domol cu propaganda și lupta obraznică îndreptată mai ales asupra noastră. Să se astâmpere. Căci dacă turbarea îi ține mult, vor turba și românii. Și atunci din toate colțurile Ungariei ciuintite, vor auzi strigătul disperat al simpaticilor noștri neastâmpărați: *nu, nu, niciodată revizuire! Niciodată!*

Băgați-vă-ți deei mințile în cap, gângăniți turburătoare ale păcii europene! Ardealul este al nostru și numai al nostru. L-am stăpânit, l-am apărat secole de-a rândul, când nici nu miroasa mongol pe aici. Ni l-ați luat cu armele, cu armele l-am luat înapoi. Acum astâmpărați-vă, pentru că românii niciodată nu vor răbda o altă stăpânire pe plaiurile Ardealului decât cea românească. Niciodată!

Cea dintâie statuie a Papei

Papa Pius XI. a fost pe vremuri bibliotecarul vestitei biblioteci a sf. Ambroziu de la Milano (Italia), și încă nouă ani de-a rândul, înainte de a fi ales papă. Italianii i-au ridicat, în sala de citire a acestei biblioteci vestite, statuia de mai sus, binecuvântându-o și descoperindu-o săptămânile trecute.

Studentii Târnăveni prin satele de pe valea Târnavelor

În numărul trecut al gazetei noastre, s'a scris despre lupta de luminare ce o duc studenții Târnăveni la sate. Greutățile ce le întâmpină la fiecare pas nu-i sperie de loc — ci dimpotrivă tinerii, cu o însuflețire din ce în ce mai mare, pășesc înainte pe drumul spinos și imprăstie lumina învățaturii adunate de ei la Universitatea din Cluj — prin cele mai ascunse sate ale văii Târnavelor.

Joi — în 6 August — fiind sărbătoare, Schimbarea la față, studenții îmbrăcați cu toți în frumoase haine românești, au plecat în comuna românească Crăciunelul de sus.

De pe un deal „boacterul” satului strigând a adus la cunoștința poporenilor c'au venit studenții. În scurt timp sătenii s'au adunat cu mic cu mare, studenții au fost siliți să-și țină conferințele lor pline de învățături sub cerul liber, în curtea școlii.

Învățătorul Vălean a mulțumit, în numele poporului, studenților pentru raza de lumină binefăcătoare pe care au adus-o.

De aici studenții au plecat, tot pe jos, spre *Zdărlăua*. Ei au fost întâmpinați de tineret, care a venit cu steaguri și flori pentru a-și arăta dragostea ce le-o poartă.

Tânărul teolog Suci în însuflețite cuvinte a spus studenților un „bine ați venit”.

Apoi cu toții au plecat spre școală — cântând cântece naționale. Aici le-a ieșit întru întâmpinare bătrânul și harnicul preot Langa, care, mișcat până la lacrimi, a mulțumit studenților pentru ajutorul ce-l dau cărturarilor dela sate pentru îndrumarea poporului pe căi drepte și sănătoase. După ținerea conferințelor harnicul notar Kelemen a mulțumit studenților, iar tineretul satului a jucat jocuri naționale.

Duminecă — 9 August — studenții s'au dus la Basna-Băi. Au mers mai întâiu la biserică, unde au ascultat sfânta slujbă, oficiată de Păr. canonic Bălan din Blaj. La ora 2 p. m. au ținut în școala primară o șezătoare culturală, la care au luat parte pe lângă săteni, o mulțime de oaspeți dela băi. Poporul a ascultat cu multă băgare de seamă prelegerile studenților, iar la sfârșit păr. gr.-cat. a arătat în cuvinte mișcătoare dragostea ce-o are poporul pentru tineretul universitar ridicat din mijlocul lui și nădejdea ce-o pune în ei.

La *Boian*, în capul satului, studenții au fost primiți de tot tineretul satului — care și-a lăsat jocul la o parte spre a face o primire cu adevărat românească în frunte cu primarul satului — Ion Bârsan — care în cuvinte călduroase a arătat marea dragoste a Românilor din Boian pentru studenți, cari le fac cinste coborând în mijlocul lor.

La școală, studenții au fost întâmpinați de păr. Scumpu. Aici s'au ținut conferințele.

Conferința contra poezărilor a fost ascultată cu multă luare aminte — iar câțiva poezării descreerați și cari se aflau printre ascultători și cari au început să intrerupă pe vorbitori au fost huiduiți și puși pe fugă de către marea mulțime a ascultătorilor. Vrednicul părinte gr.-cat. *Almășan* a mulțumit în numele

micului mănunchiu de greco-catolici dar strănși uniți în jurul preotului lor iubit.

După aceea s'au cântat cântece naționale și s'a jucat hora unirii și alte jocuri naționale.

Slințire de clopote

În ziua de 20 Iulie a. c., Sf Ilie, — credincioșii noștri din parohia Șarmaș, protopopiatul Giurgeului, au avut o bucurie nespuse de mare, sfînșindu-se cele trei clopote nouă, cumpărate pe seama bisericii lor.

Aceasta bucurie a fost cu atât mai mare cu cât e de știut că în marele război prim care am trecut s'au pierdut toate trei clopotele cari erau podoaba bisericii. Multe lacrimi de durere au curs în ceasul când foștii stăpânitori au aruncat pe fereștile turnului toate clopotele. Iar acum tot atâtea lacrimi de bucurie au brăzdat fețele credincioșilor când Preaonoratul domn Artemiu Boeriu, protopopul Giurgeului și On. Octavian Neamțiu parohul Topliții dimpreună cu preotul din loc Aurel I. Brumboiu, au sfînșit clopotele cele nouă, dându-le destinația lor. Mult timp va rămânea tipărită în mințile credincioșilor înălțătoarea predică ținută de dl protopop, despre menirea clopotelor.

Aceste clopote s'au putut cumpăra în urma stăruințelor și multelor intervenții din partea vrednicului și neobositului preot Aurel I. Brumboiu și a parohienilor Ioan Băciu și Ioan Muscă pe lângă Composesorul din Ditrău care ne-a dat frumoasa sumă de 125.000 Lei. Cu această sumă s'au cumpărat cele trei clopote în greutate de 1000 Kg.

Dee bunul Dumnezeu, ea în turnul falnic ce se ridică deasupra Șarmașului și care timp de 15 ani a fost fără glas, să se tragă mult timp aceste clopote mărețe și dutoase, îndemnând pe credincioșii resfirați prin văile munților la viață curată și la rugăciune.

Ioan Băciu
secretar

Dovleci de 60 kgr. Un grădinar din Franța a isbutit să cultive în grădina lui dovleci foarte mari: mulți dintre dovleci au greutate de 60 kgr. Cel mai mic dovleac e de 40 kilograme.

Tinerii din Teiuș la Oieșdea

Duminecă în 9 August Societatea „Unirea” din Teiuș a ținut o frumoasă șezătoare pentru popor, în comuna Oieșdea. S'au cântat patru frumoase cântări populare. Elevul Alexandru Pop, a declamat două poezii, cari au plăcut mult publicului, tânărul teolog Martin Socaciu, a ținut o conferință despre viața din Rusia.

Sala școlii, a fost plină de oameni, cari au rămas mulțumiți de frumoasa producție dată de tinerii harnici din Teiuș.

Buna rânduială

Dela o vreme ne plângem mereu că nu avem bună rânduială în țară. Nu vom greși spunând că ar putea fi mai bună decât este, că mașinăria Statului ar putea merge mai bine ca azi, că regula, porunca, ordinea, munca fie căruia în slujba lui ar putea fi mai bine decât sunt. Ne place dela o vreme să facem asemănare cu alte țări, și vedem, că la noi e mai rău, credem ușor acest lucru, deși puțini dintre noi știu cum se petrec lucrurile în țările străine.

Dar când ne vânzolim cu gânduri de acestea și zadarnice și primejdioase, uităm de obicei două lucruri.

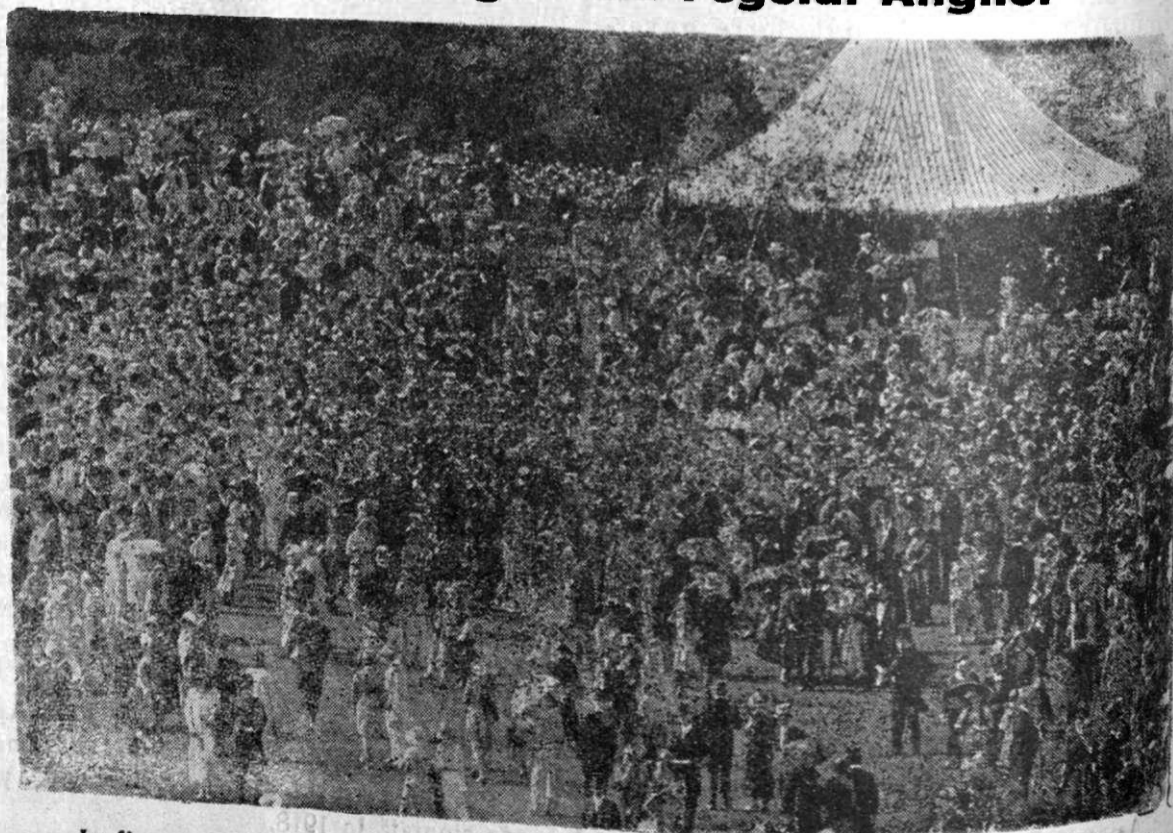
Și mai întâiu, aceasta:

Noi românii, suțem un popor vechi, dar avem o țară tânără. Pentru țara noastră am luat rânduilele Statului de-agata dela alte țări, fiindcă nu puteam rămânea cu așezările cele vechi noi singuri într'o lume nouă. Așa ne-am făcut Constituție, parlament sau dietă, tot felul de județe și școli, împărțirea pe județe și altele. Dar toate aceste așezăminte și legiuri trebuie să treacă întâiu în sângele nostru, să ne obișnuim cu ele, așa cum s'au obișnuit alte popoare vreme de sute de ani. Buna rânduială în toate ale țării și în viața de obște, vine numai după aceasta obișnuință și creștere împreună a noastră cu așezămintele țării.

De aceea nu trebuie să ne mirăm, că la noi slujbele de obște cu slujbașii lor nu-s totdeauna la înălțime, că nu se pot asemăna cu cele din țările cari au trăit în așezările acestea de sute de ani.

Omul în toate, trebuie să învețe mai întâiu

O serbare în grădina regelui Angliei

În fiecare vară perechea regală a Angliei obișnuiește să dea un fel de ojină oamenilor politici englezi, în grădinele palatului regal Buckingham. Dăm aici o fotografie a acestei serbări din anul acesta.

și să se obicinuiască, pentru a putea lucra așa încât să nu-i mai bage nime de vină.

Dar aceea ce e mai primejdios decât lipsa unei prea mari bune rânduieli în viața de obște a satelor, județelor și a țării, și ceea ce nu e atât de obicei de seamă, este că la noi buna rânduială a început să lipsească și acolo unde a fost de veacuri: *în viața cea restrânsă în viața familiei*. Și în mare parte aceasta lipsă naște și pe cealaltă: în viața de obște. Aproape pretutindenea unde ceice conduc treburile de obște în sat, județ sau în Stat, le conduc rău, dacă veți cerceta viața lui de-acasă, rânduiala din familia lui, veți afla și acolo bubă.

Intr'adevăr în cercul cel îngust al familiei noastre a fost până bine de curând o bună ordine, o ascultare, o cinste față de cei mari, o rânduială sănătoasă în împărțirea drepturilor și a datorilor, care azi a început să scadă. Unde se pomeneau înainte vreme copii cari să se creadă mai înțelepți decât părinții? Azi un băiat, îndată ce a intrat în pantaloni nemțești, află de cuviință să dea el sfaturi părinților, și părinții află firesc așa ceva. Azi o fată, dacă a eșit din sat și lucrează într'un biet de oficiu, într'o slujbă ca vai de ea, nu mai dă nimic pe părinții de-acasă, și ei află că așa-i bine, fiind fata lor „doamnă” ori o domnișoară. Azi părinții află de lucru firesc să-și lapede câți mai mulți copii la oraș ne, mai întrebându-se ce va eși din ei. Treaba lor cum se vor procepsi și ce oameni vor eși din ei.

În multe familii sătești și orășnești s'a stricat buna rânduială de altădată: fiecare la locul lui, toți cinstind pe cei mai mari, ascultându-i, iar cei mari fiind cu grije și răspundere de cei mici. Din lumea nouă se ridică oameni noi, iar aceștia dacă ajung să lucreze în treburile de obște de unde vor mai pune acolo bună rânduială, când nu au avut-o din familia din care au plecat.

(Dela Secțiile „Astreii”).

Pilda trecutului

(Dela Secțiile „Astrai”)

Vremuri mai grele au trecut peste neamul românesc, mai întunecate și mai pline de primejdie decât cele de azi. Și am răsbătut prin toate. Vom birui și necazurile trecătoare de acum. Neamul nostru, cât privește trecutul lui, se poate asemăna cu stejarul care n'a fost lăsat în toată libertatea să trăiască după puterile lui toate. Ramurile cele mai frumoase i-au fost tălate în cursul timpurilor, cum rezezi cu secura din stejar crengile cele mai bune. Fiii acestui neam, feciorii lui cei mai voinici, au fost luați în armate streine, și duși să moară pentru împărați străini, sute de ani. Floarea poporului nostru s'a scuturat până la unire pe câmpuri de bătăi străine. Sau, când ramurile stejarului românesc nu au fost tălate, au fost năpădite de multe ori de omizi rele, cari le-au ros frunzele crude și le-au uscat. Neamuri streine pripășite printre noi, sau în robia cărora am ajuns, au supt ele vloga nașiei noastre. Turci și tatar, nemți și unguri, evrei și alte limbi au luat multă smântână din laptele vieții românești.

De unii nu ne-am putut apăra, pe alții i-am suferit, alții ne-au înșălat cu vicleșuguri, și noi am dus greul, am muncit, am răbdat și am trăit. Ca o dovadă că sărăcia, munca și răbdarea, nu sunt lucruri cari fac popoarele să piară. Iar cei mai mulți cari au fost pe trupul nașiei românești ca omezile pe stejar, au pierit. Ca o dovadă că bogăția nemuncită, nedreptatea, lenea duc mai curând sau mai târziu, popoarele la groapă. Ba mai mult decât atâta:

Neamul românesc nu numai că a biruit vremurile grele din trecut, neasemănat mai nestatornice și mai primejdioase decât cele de azi, ci a înfruntat necazurile și suferințele trecutului cu inimă ușoară. Nu prea i-a păsat românului de sărăcie, de primejdie, ba nici de moarte. Am rămas un popor care avem un dispreț destul de mare pentru toate cele trecătoare ale lumii, chiar pentru viață. Din acele străvechi vremuri de primejdie ne-au rămas toate cântecele, glumele, strigăturile, vorbele de duh, porecele, ba și poveștile cele minunate, poeziile cu întâmplări de oameni viteji, horile și brăele, bătăutele și sârbele și toate jocurile naționale. În acele vremuri neguroase și nestatornice și-au luat nevestele și fetele noastre răgaz să coasă cu mândre înfloriri și se țese cu alesături de cari ne minunăm și azi.

Bătrânii ne-au dat pildă cum se trece prin năcazi: grijindu-te și de înseninarea sufletului, de bucuria lui, pentru că el ne ține și ne dă tărie de luptă și răbdare.

Strămoșii cei încercați și îndelung răbdători, dar și plini de veselie și nepăsare senină, ne îndeamnă și pe noi cei de azi să nu îngenuchem în fața necazurilor și să ne tânguim ca la sfârșitul lumii, să nu le dăm un preț prea mare, ci neluându-le la inimă, să ne înseninăm viața și să folosim toate mijloacele cari duc la aceasta însemnare. Doar din gura de român a eșit cântecul:

Lumea asta nu-i a mea,

Ceealaltă nici așa!

Și atunci pentru ce tânguire de babă?

O întâlnire prietenească

Obiceiul foștilor școlari ai Blajului de a se întâlni după un timp oarecare, cu toții aici la Blaj și a petrece câteva clipe împreună cu profesorii lor, cari le-au dat învățătură, se ține și acum.

La Sântă-Măria Mares'au întâlnit învățătorii cari au terminat școala înainte de aceasta cu 20 de ani. Din 31 de inși câți au fost atunci la școală, 10 inși au murit. La întâlnire au venit numai 8 inși, anume Comes Petru, inv. director în Sântana j. Mureș, Laurențiu Nicolae, inv. director în Bachnea j. Târnava-Mică, Mărginean Nicolae, învățător în Aiud j. Alba, Moldovan Nicolae, inv. director în Diciosânmărtin, Oltean Zaharie, învățător în Bandul de Câmpie j. Turda, Vlasiu Emil, profesor de desemn în Târgu Mureș, Vodă Emil, inv. director în Homorod și Boeriu Andreu, notar în Semereuș. Acești doi din urmă au venit cu soțiile și un copil.

În Blaj au întâlnit dintre profesorii lor de acum 20 ani, numai pe d. Nicolae Pop, Ioan Băgăian și Flaviu Domșa.

Cu toții au luat parte la slujba dela biserică, unde s'a servit parastas pentru colegii și profesorii morți, apoi au mers la cimitir la mormintele profesorilor morți. Au cercetat școala și locurile unde au petrecut în copilărie și de cari îi leagă atâtea amintiri plăcute.

O nouă încercare de stângere a sondei dela Moreni. În săptămâna trecută s'a făcut încă o încercare de stângere a sondei dela Moreni. S'a introdus în gura sondei un butoi plin cu dinamită cărui i-s'a dat foc printr'un fier electric. Pentru ca să nu se încălzească pereții sondei, cari după stângere, aprind din nou gazele ce ies din sondă, s'a introdus în gura sondei o mare cantitate de apă. În chipul acesta se nădăjduiește că se va putea împledeca o nouă aprindere a sondei.

Cinsprezece ani dela intrarea în rășbolu a României. În ziua de 15 August (Sântă-Măria-Mare) s'au împlinit 15 ani dela intrarea României în marele rășbolu. Ziua aceasta ar fi trebuit sărbată în toată țara, pentru că de atunci ne putem socoti ca eliberați din jugul de o mie de ani al Austro-Ungariei. Binecuvântat fie ceasul hotărârii și al intrării în rășbolu și binecuvântată fie memoria acelor bărbați cari au luat hotărârea aceea. Noi, ceice am trăit sub cruntul jug al Austro-Ungariei, știm să ne dăm seama mai bine, ce înseamnă pentru noi această zi memorabilă.

Moartea patriarhului Damianos al Ierusalimului. Patriarhia română ortodoxă din București a fost încunoștințată, că patriarhul ortodox Damianos al Ierusalimului a murit. I. P. S. Sa patriarhul Miron al României a trimis, prin ministerul de externe, o telegramă de condoleanță, rugând pe consulul nostru dela Ierusalim să reprezinte patriarhia română la înmormântare.

Judecătorii nu mai pot fi înalțați prin intervenții politice. Dl ministru al justiției Hamangiu a făcut un nou plan de lege, care face imposibilă numirea și înaintarea magistraților prin intervenții politice. Iată cum se vor face de aici înainte numirile și înaintările în magistratură: 1. Nimenea nu poate fi numit ajutor, supleant sau substituit de judecător, decât dacă este licențiat în drepturi și după ce a depus examenul de judecător. 2. După trei ani se va ținea un al doilea examen, după care candidații reușiți vor fi înalțați membri de ședință. 3. După alți 8 ani se va ținea al treilea și cel din urmă examen foarte rigoros. Numai ceice au reușit și la acest al treilea examen vor putea fi numiți consilieri la Curțile de Apel din țară. Toate avanzările (înaintările) se vor face pe baza tablourilor de clasificare rezultate din aceste examene. Ca să ajungă cineva judecător la Inalta Curte de Casație, trebuie să fie ales de o comisiune de judecători dela Inalta Curte de Casație din București, după ce a fost mai mulți ani consilier la oarecare Curte de Apel din țară. — În forma aceasta de aici înainte nu vor mai ajunge să fie judecători decât oameni cu adevărat vrednici și nu aceia pe care îi place, fiindcă-i este partizant, cutare ministru de justiție.

Retragerea bancnotelor de 100 lei. — Dispozițiile Băncii Naționale. — Se aduce la cunoștința generală, că Banca Națională a României a decis retragerea din circulație a biletelor de 100 lei, de culoare albastră, violetă și cărămizie. Posesorii acestor bilete sunt rugați a le prezenta pentru preschimbare până la 1 Octomvrie 1931, la sediul băncii din București, strada Lipscani nr. 25, și la toate sucursalele și agențiile din țară, cunoscând că dela această dată biletele nu vor mai avea putere liberatorie. Totodată banca face cunoscut că nu vor rămâne în circulație din biletele de 100 lei decât cele de culoare sepie-închisă.

Groaznică ciocnire de trenuri în Austria. La stația Goess din Austria a avut loc, în ziua de 16 August, la orele 5 dimineața, o groaznică ciocnire de trenuri, între

trenul accelerat Roma-Meran-Viena și între un tren de marfă. Ciocnirea a fost groaznică. Locomotiva, vagonul de marfă și un vagon de călători ale trenului accelerat și patru vagoane de călători ale trenului de marfă au deraiat și au intrat unul în celalalt. Numărul morților este de 12. Sunt 7 grav răniți și 4 ușor răniți. Vreo 20 călători au scăpat cu răni ușoare. Toți morții și răniții sunt austrieci, afară de trei din Ungaria.

Miroasă a bolșevism. Vinerăa trecută a trecut o locomotivă, condusă de mecanicul Oprea Constantin și fochistul Crișorită Toma, din stațiunea Coșlar spre stația Podul Mureș, de pe linia Teiuș—Brașov. Cu toate că împiegatul de mișcare din stația Podul Mureș a lăsat semnalul de oprire, locomotiva a trecut cu iuțeală mare prin stație, îndreptându-se spre stația Crăciunel, de unde venea trenul accelerat Nr. 35, care pleacă din stația Blaj la orele 8,23 dimineața. Cu mare greu locomotiva a fost oprită, înainte de a se fi ciocnit cu acceleratul. Suspecții conducători au fost dați jos imediat de pe locomotivă și luați la trei parale. Mecanicul a declarat că nu a cunoscut linia. Ne întrebăm atunci, cum a apucat totuși să conducă o locomotivă pe linia aceasta? Ni-se pare că toată afacerea miroasă a bolșevism, și atunci trebuie căutat din fir în păr, cine, cum, când și unde i-a pus la cale, și trebuie deținuți toți.

Aviz. Știrile despre desființarea Școlii de arte și meserii „Regele Carol al II-lea” din Racovița-Olt jud. Sibiu sunt neadevărate. Comitetul școlii își va da toată silința ca Școala să funcționeze cât se poate mai bine. Informațiuni detaliate la Direcțiunea Școlii.

Moară nimicită de foc. Moara săteanului Marin Tartan din comuna Vânătorii Mari a ars cu totul. Focul s'a iscat dela motor. Au ars și cerealele ce au fost în moară și o șură cu grâu ce se afla în apropiere. Pagubele întrec suma de un milion și jumătate. Moara n'a fost asigurată.

Publicațiune. Se aduce la cunoștință generală și pe această cale, că: În conformitate cu art. 59 din legea timbrului și a impozitului de acte și fapte juridice, publicată în Monitorul Oficial No. 92 din 29 Aprilie 1927, moștenitorii și legatarii sau reprezentantul lor legal sunt datori să facă și să înainteze administrației financiare respective declarația de avere rămasă pe urma defunctului, în termen de 5 luni dela data decesului. Nedecларarea averii, în termenul arătat mai sus, se va pedepsi conf. art. 76 din legea timbrului și anume cu o amendă egală cu valoarea impozitului. Pentru a se evita amendarea, rugăm onoratul public a lua cunoștință și a se conforma. Administrator financiar, Androne.

O nuntă frumoasă. La Rouen s'a serbat în zilele trecute nunta unui fost subinspector al portului în vârstă de 85 de ani cu o croitoreasă de 87 de ani. Martorii au fost în vârstă de 84 și 80 de ani. Mirii și cei doi martori la un loc, au avut vârsta frumoasă de 336 ani.

Trei copii înăbușiți în'o ladă. O femeie, anume Maria Sasu, din comuna Soroca în Basarabia, voind să facă curățenie, a scos toate lucrurile din casă. Intre altele a scos și o ladă, pe care a pus-o într'un colț al curții. Copilașii femeii, au intrat în ladă și s'au jucat de-a trenul. De odată coperișul lăzii, a căzut și s'a închis pe copii. Copiii nu l-au mai putut deschide. Ori cât au strigat, n'au fost auziți. Femeia bângând de seamă lipsa

copiilor, s'a dus prin sat să-i caute. După câte-va ceasuri de căutare zadarnică s'a întors acasă și și-a văzut de lucru. Seara când a deschis lada să pună în ea hainele, a găsit în ea cadavrele celor trei copilași, cari au murit înăbușindu-se.

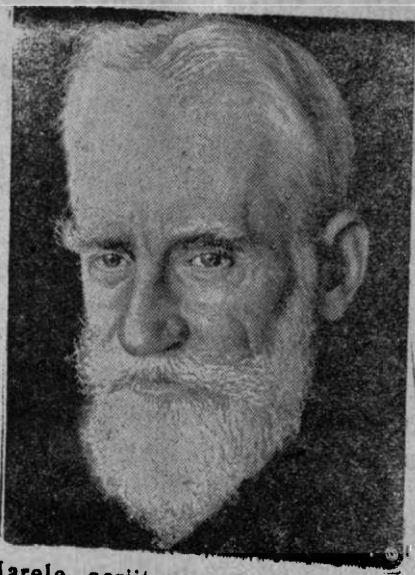
Regele Alexandru al Jugoslaviei a împlinit zece ani de domnie. În Jugoslavia s'au serbat zece ani de domnie a regelui Alexandru. Cu acest prilej, poporul jugoslav si-a arătat toată dragostea pe care o are față de regele său. Regele Alexandru s'a născut în 17 Decembrie 1888 în Cetinje. E al patrulea fiu al lui Petru Karagheorghevi. Copilăria și-a petrecut-o la curtea regelui Muntenegrului. Școala de paj a făcut-o la Curtea țarului Nicolae al Rusiei. În vârstă de 14 ani intră în școală la Geneva, unde se afla și tatăl său. În 1909 ajunge moștenitor al tronului sârbesc. A luat parte la războiul balcanic și la războiul mondial. În 16 August 1921 ia coroana de rege al țării sale. Lucrează mult pentru înaintarea și întărirea țării atât în lăuntru cât și în afară. În 8 Iunie 1909 se căsătorește cu principesa Mărioara a României. Din această căsătorie s'au născut trei fii: Petru, Tomislav și Andrei. Față de noi, Regele Alexandru și țara lui sunt prieteni de încredere, cari țin cu tărie la legăturile de pace și de bună înțelegere ce avem cu ei.

Foc în'un Cinematograf. În cinematograful Lux din Voinești a izbucnit un mare foc. A ars întreg cinematograful. Focul s'a întins și la clădirea Băncii Românești din apropiere, care încă a ars toată. Pagubele sunt de vre-o câte-va milioane lei. Victime omenești n'au fost.

Dobânda de întârziere pentru dări. Ministerul de finanțe înștiințează, că dela 1 August, după restanțele de dare administrațiile financiare trebuie să lee o dobândă de întârziere de 11 procente și nu 15 procente cum a fost până acum.

Treizeci milioane chinezi fără adăpost. Din cauza pionilor din vremea din urmă, râul Jangfu din China, s'a revărsat pe o întindere foarte mare. Din cauza acestor revărsări, aproape 30 milioane de chinezi au rămas fără adăpost. Numărul celor înecați e de mai multe mil. Pagubele în recolta de bumbac se socotesc la vre-o 7 milioane de lire sterline.

Un mare scriitor englez

Marele scriitor englez Bernhard Shaw, care a scris foarte multe drame cari se joacă în toate teatrele lumii, și-a sărbătorit zilele trecute 75 ani de viață. Cu acest prilej îi dăm și noi fotografia.

Piante ce dau fire de țesut

2. Cânepa. *Boalele cânepii.* Și cânepa ca și inul, poate suferi de mai multe boale. Intre acestea, cea mai primejdioasă este *Racul cânepii*. E pricinuită de o mică ciupercă pe care învățații o numesc *Sclerotinia Libertiana*. Ciupercă atacă mai întâi tulpina și frunzele cânepii, pe cari le învâluie într'un fel de mucegaiu de culoare albă-cenușie. De pe acest mucegaiu cresc fire lungi, cari pătrund în lăuntru tulpinei până la măduvă. Nimicesc cu totul măduva, așa încât tulpina rămâne goală pe dinlăuntru. Mai târziu, din mucegaiu, se formează un fel de bolfe tari și negre, pe cari se nasc sporii, ce se împrăștie și atacă alte fire tinere de cânepă.

Cânepa atacată se îngălbinește și se uscă încă înainte de înflorire.

Afară de cânepă, aceasta ciupercă atacă și cartofii, fasolea, sfecla, morcovii, pătrânjeii și mai ales rapița.

În contra ei nu putem apăra cânepa, numai așa, că în pământul unde s'a ivit odată, câțiva ani nu mai semănăm nici una dintre plantele pe cari le atacă.

Afară de aceasta, cânepa poate să fie atacată încă de o ciupercă, care ce e drept nu pricinuește pagube așa mari, dar totuși împiedică dezvoltarea frumoasă a cânepii, care nu mai dă fuio destul de ales. Aceasta ciupercă învățații o numesc *Dendrophoma Marconi*. Atacă tot tulpina, pe care o acopere cu pete multe de formă lungărească și întunecoasă.

Nimicirea acestei ciuperci nu se poate face numai așa, că se seceră cânepa în care s'a ivit și se delătură, pentruca să se împiedece lățirea ei și pe alte fire.

Pagube destul de mari pricinuește în cânepă și buruiana numită *Lupoate*. E o buruiană mică, ierboasă, de culoare albăstrie, iar după înflorire e de culoare galbuie. De obicei se ivește după săpatul al doilea. Are o tulpină foarte crengurită. Crește repede și în 3—4 săptămâni dă și câte 50—100 de crengi. Frunzele sunt mici, ca și solzii și albăstrii sau galbui, iar florile sunt albe galbui și îngrămădite la vârful tulpinelor.

De multe ori se ivește în măsură mare prin cânepiști, ori prin locurile semănate cu tutun. Câte odată se ivește și prin porumbiști.

Crește pe rândurile cânepii, de unde suge toată hrana pe care cânepa și-o trage din pământ. Din cauza aceasta cânepa slăbește, nu se dezvoltă, se îngălbinește și se chiar uscă.

Lupoata ivită în cânepă trebuie plivită. Plivitul trebuie să se facă înainte de înflorire, pentruca să nu apuce să facă semință. Se sporește numai prin semințe și dacă nu are semințe, se prăpădește.

Dacă la plivit, rădăcinile nu se smulge, ci rămâne în pământ, cresc de pe rădăcină alte mlădițe nouă, așa că nu ne mai putem scăpa de ea. De aceea, e bine ca în pământul unde s'a ivit Lupoia, mai mulți ani de rând să nu se sãmene cãnepã, nici tutun. Dacă aceste plante n'o vor mai găzdui, se va prãpãdi.

Alături de Lupoia, cãnepa poate sã fie atãcatã și de *Torțiel*, cunoscutul dușman al atãtor plante bune și foloșitoare.

În contra torțielului se întrebuintează aceleași mijloace de apãrare, cari se folosesc și pentru apãrarea inului.

Ion Popu-Cãmpãanu

Prețul vitelor

În timpul de 30 Iulie — 6 August

La Fãgãraș:

Armãsar	20.000	Lei bucata
Cai	12—15.000	" "
Iepe	14.000	" "
Tauri	20—25.000	" "
Boi	18—28.000	" perechea
Vaci	8—15.000	" bucata
Oi	200—300	" "
Porci	2000	" "
Purci	300	" "

La Satu Mare:

Armãsar	10—15.000	Lei bucata
Cai	3—8.000	" "
Iepe	3—9.000	" "
Tauri	7—9.000	" "
Boi	10.000	" perechea
Vaci	3—6.000	Lei bucata
Oi	350—600	" "
Porci	1500	" "

La Bãlți:

Boi grași	14—15.000	Lei perechea
Boi de jug	10—11.000	" "
Juncani	8—9.000	" bucata
Vaci cu lapte	3—5.000	" "
Viței	1000—1600	" "
Cai	5—18.000	" perechea
Oi	300—400	" bucata
Porci îngrășați	3—3500	" "
Purci	100—200	" "

Prețul produselor animale

La București:

Carne de vacã	22—32	Lei kgr.
Carne de vițel de lapte	40—46	" "
Carne de porc	34	" "
Unturã	36—40	" "
Unt presat	50	" "
Unt topit	100	" "
Brãnzã	42	" "
Brãnzã de vacã	15	" "
Ouã	1,20	" bucata
Salamã de Sibiu	220	" kgr.
Șuncã fiartã	140	" "

Prețul galitelor

La București:

Pui	25—45	Lei bucata
Gãini	55—65	" "
Rãte	40—45	" "
Gãște	70	" "
Curcani	130—180	" "

Prețul peștelui

La București:

Nisetur	65—90	Lei kgr.
Morun	45—60	" "
Crap	65—85	" "

Somn	48—60	" "
Lin	25—32	" "
Știucã	20—25	" "
Crap sãrat	35—40	" "
Somn sãrat	35—40	" "

Prețul legumelor

La București:

Cartofi	3—4	Lei kgr.
Ceapã	2—3	" legãtura
Fasole uscatã	8—10	" kgr.
Fasole verde	10	" "
Doblecei	0,50—1	" bucata
Morcovi	4—5	" legãtura
Usturoi	15—20	" funia
Castraveți	0,50—1	" bucata
Ardei gras	16—20	" suta de bucãți
Mere	4—12	" kgr.
Pere	4—30	" "
Pepeni verzi	1—10	" bucata

Prețul banilor

Francul francez	6,70—6,80	Lei
Francul elvețian	33—33,25	" "
Francul belgian	23,40—23,50	" "
Lira sterlinã	816—818	" "
Lira italianã	8,75—9,00	" "
Dolarul	168—169	" "
Coroana cehoslovacã	4,90—5,00	" "
Schilling austriac	22,70—23,80	" "
Marca germanã	38—39	" "
Dinarul	2,90—3,00	" "
Pengő	29—29,50	" "
Leva	1,20—1,25	" "
Drahma	2,10—2,20	" "

Prețul cerealelor

În Țarã:

La Brãila: grãu 300 lei, secarã 200 lei, orș 230 lei, porumb 220 lei, fasole 450 lei, masãre 330 lei.

La Galați: grãu 290 lei, secarã 200 lei, orș 220 lei, ovãs 380 lei, porumb 217 lei, meu 760 lei, fasole 460 lei, rapițã 380 lei.

La Constanța: grãu 270 lei, orș 230 lei, ovãs 240 lei, porumb 242 lei, fasole 420 lei.

La Bãlți: grãu 260 lei, secarã 160 lei, orș 260 lei, ovãs 230 lei, porumb 210 lei, fasole 400 lei, rapițã 400 lei.

La Tãrgu-Mureș: grãu 310 lei, orș 280 lei, ovãs 320 lei, porumb 270 lei.

În strãinãtate:

La Chicago: grãu 266 lei, secarã 218 lei, ovãs 289 lei, porumb 266 lei.

La Winnipeg: grãu 342 lei, secarã 220 lei, orș 250 lei, ovãs 326.

La Hamburg: grãu 340 lei, secarã 278 lei, orș 312 lei, ovãs 298 lei, porumb 264 lei.

La Varșovia: grãu 494 lei, secarã 456 lei, ovãs 570 lei.

La Paris: grãu 1046 lei, ovãs 495 lei, porumb 476 lei.

La Viena: grãu 678 lei, orș 476 lei, ovãs 618 lei, porumb 357 lei.

La Praga: grãu 320 lei, secarã 300 lei, ovãs 355 lei, porumb 315 lei.

Zece milioane de lucrãtori fãrã lucru în Statele-Unite. În Statele-Unite ale Americii numãrul oamenilor fãrã de lucru crește mereu. Pãnã acum erau aici numai vre-o patru milioane și jumãlate fãrã lucru. Azi se spune cã numãrul celor fãrã de lucru se ridicã aproape la zece milioane. Conducãtorii Statelor-Unite sunt îngrijiiți, cã nu știu ce sã mai facã cu atãția oameni, cari nu capãtã de lucru. Ajutoare în bani încã nu le pot da.

Unul curios. Ne întrebi cã pentru ce nu publicãm și noi, cã „Foia Poporului” dela Sibiu, pe cei rãu platnici. Nu-i publicãm, pentru cã avem prea mulți și pentru cã îi vom publica rãnd pe rãnd judecãtoriei, dupãcum și îndatãce va ajunge la puținã vreme avocatul nostru. E cu adevãrat de necrezut, cum își bat joc unii cetitori de gazetele populare. Bine înțeles cã prin aceasta nu numai cã pãgubesc gazeta ci fac și ei înșiși pãcate, pãcãtuind împotriva poruncii a cincea „Sã nu furi”.

Diul Gheorghe Sucu, 558 W. Pearl st. Indianapolis Indiana, U. S. A. Rog sã avizați banca D. Voastre cã, în sfãrșit, dupã 6 luni, mi-s'a plãtit cecul și cã banii i-am pre-dat cã abonament la „Unirea Poporului”, conform dorinței D. Voastre, pentru anul 1931. Cã ce a fost cauza întârzierii atãt de mari Banca Generalã din Dicioșãnmãrtin nu mi-a putut da alte lãmuriri, decãt cã abia acuma, dupã șase luni, a sosit ordin sã-i plãteascã. Fiți deci liniștit, totul e în ordine. Nãcazul a fost cã pe cec n'a fost scris numele D. Voastre, iarã eu uitasem de atunci, cine mi l-a trimis, ținãndul între hãrțile de valoare ale gazetei.

Rusu Augustin, Visuia Mai aveți de plãtit Lei 44 pe anul 1930 și Lei 112 pe anul curent pãnã la 15 August cãnd Vã vom sista foaia.

Anica Teofil Ciotloș. Am primit prin DI prof. Iuliu Maior Lei 200 din cari am trecut Lei 180 pe 1930 iar 20 Lei pe 1931. Mai aveți de plãtit pe 1931 încã 160 Lei.

Ștean Ioan, Lonea. Am primit 100. Dela 1 August V'am trimis toate foile.

Am primit cãte 90 lei dela urmãtorii: Vãgãlãu Petru, Sãnpetrea Teodor, Ignat Pavel, Selegian Petru, Cosor Nicolae, Anghel Mihail.

Cãte 100 Lei: Alexandru Peteanu, Nicolae Moga I. I. Am primit cãte 180 Lei dela urmãtorii: Iulian Sucu, Tomolea Simion, Vasile Hoza, Of. parohial Bistrița. Of. parohial Micãsasã, Mihail Pop, Rusu Ilie.

Alte sume: Ursan Vasile, 90; Hentea Zaharie 353; Pop Grigore 100; Ludovic Brazovay 129; Moldovan Octavian 214; Orha Nicolae 90; Bumb Petru 75; Fund. Cult. „Voevodul Mihai”, Cluj 118; Victor Gherghel 3750; Vlad Gheorghe 90. Gheorghe Ocnean 180; Lucretia Dan n. Simu 180; Doina Beiuș 220; Raita Gheorghe 26,50; Teodor Mãrza I. Petru 80; Crișan Ioan 105; Iosif Zinvel la Macarie 100; Ioan Turcu 100. Axente Dumitru 135; Silvãșan Gheorghe 80; Ivașcu Ioan 45; Vasile Nechimiș 300; Popa Vasile 200; Pop Iosif 270; Cornea George 45; Gatea Manole 75; Alex. Dedian 190; Floruț Pavel 40;

Redactor: IULIU MAIOR.

FEMEI

Nici o teamã sau grijã

la deranjãri și intreruperi, precum și opriri ale regulei lunare. Adresați-vã imediat mie cu încredere.

AJUTOR prin remediul meu special, experimentat și cu eficacitate imediatã, chiar în cazuri cãnd toate celelalte mijloace întrebuintate n'au dat nici un rezultat. Ajutã adesea chiar numai dupã cãteva ore, ceace mi-au confirmat fericite, multe femei recunoscãtoare.

Prețul 480 lei, — și foarte concentrat 680 lei Expediție în mod discret prin ramburs, scutit de vamã fãrã altespese, în interval de 3 zile. Întrebuintarea lesnicioasã și fãrã intreruperea ocupației zilnice. Garantat nevãtãmãtor! Comandați imediat și scrieți de cãt timp suferiți. Rog dați clar adresa Dv.

E. H. Müller, Tepitz-Schönau 32
Schlangenbadstr. 36   Cechoslovakia
(1437) 3—6

Aviz școlar

pentru elevii Școlii comerciale de băieți din Blaj

Elevii comercialiști cari doresc să fie internți, vor fi primiți în internatul Școlii Normale gr.-cat. de învățători.

Taxa de întreținere va fi de 10.500 Lei, care se vor plăti în trei rate: 4500 Lei la înscriere, 3000 Lei la 10 Ianuarie și 3000 Lei la 10 Aprilie.

Cererile de admitere în internat se vor prezenta Direcțiunii Școlii Normale. În cerere părinții vor declara că cunosc și se obligă a respecta condițiunile de plată.

Blaj, 18 August 1931.

1572 1-1 DIRECȚIUNEA ȘCOALEI NORMALE

Școala normală gr.-cat. de învățători din Blaj

Nr. 1151-1931.

Aviz

pentru părinții cari doresc să-și înscrie băieții în clasa I normală.

Terminându-se pe toamnă noua clădire a Școlii Normale gr.-cat. de învățători din Blaj, în anul școlar 1931-32 se va deschide și clasa I. Va fi primit în această clasă un număr de 20 băieți, absolvenți de patru clase primare, în vârstă de cel mult 13 ani.

Cererile de primire se vor înainta Direcțiunii cel mai târziu până în seara zilei de 4 Septembrie. La cererea legal timbrată, semnată de reprezentantul legal (părinte, tutor) al elevului, se vor anexa: 1. Extras de botez. 2. Extras de naștere. 3. Act de vaccinare. 4. Certificat de absolvirea clasei IV primară. 5. Un certificat al primăriei locale prin care se dovedește calitatea de fiu de român.

Concurenții vor depune un examen de admitere în ziua de 5 Septembrie. Vor fi examinați din Limba română, Aritmetică, Istoria și Geografia țării. Vor fi primiți în școala normală concurenții cari vor reuși mai bine la examen.

Candidații vor fi examinați și din partea medicului și al profesorului de muzică. Nu vor fi admiși la concurs decât băieții deplin sănătoși și cu auz muzical.

Toți elevii normaliști vor locui în internatul școlii.

Taxa internatului va fi 10.500 Lei, cari se va plăti în trei rate: 4500 Lei la înscriere, 3000 Lei la 10 Ianuarie, iar 3000 Lei la 10 Aprilie.

Taxa școlară va fi de 1625 Lei, care se va plăti în două rate: 800 Lei la înscriere, iar 825 Lei la 10 Ianuarie.

Mulțonorații Domni preoți sunt rugați să atragă atențiunea celor interesați asupra acestui Aviz și să îndemne pe băieții buni, leșiți din școala primară, la îmbrățișarea frumoasei cariere de învățator.

Blaj, 19 August 1931.

(1473) 1-1

DIRECȚIUNEA.

DE INCHIRIAT CASA

Dnei Maria Brumaru

3 camere mari, antreu închis cu sticlă, bucătărie și cămară mare, apă'n curte și grădină cu 2500 Lei lunar, pe 2 sau 3 ani.

2-3

1452

Dela școala de Arte și Meserii „Sf. Iosif” Blaj

Nr. 271/a-1931.

Aviz școlar

Înscrierile pentru anul școlar 1931-32 se fac în 2-3 Septembrie 1931. Taxa de înscriere 200 Lei. Examenele de corigență se vor ținea în 1 Septembrie corent; practica de ateliere începe la 2 Septembrie.

În cl. I se primesc elevi absolvenți de 4 clase primare și 12-15 ani etate. Dispensă de vârstă până la 6 luni se acordă de On. Directorat Ministerial Cluj. — Primirea se va face pe baza unui examen de admitere ce va avea loc între 18-20 Sept. din Limba română, Aritmetică și Geometrie după programa clasei a IV primare. Locuri vacante în cl. I sunt 20. Cererile de primire se vor înainta către Direcțiunea școlii, până la 5 Septembrie c. cu următoarele acte: 1. Certificat de naștere; 2. Certificat școlar; 3. Certificat de revaccinare. Orfanii de război își vor dovedi calitatea prin titlu de pensie.

Școala are internat, unde elevii vor avea întreținere completă: nutreământ, locuință, luminat, încălzit și spălat. Taxa anuală pentru întreținerea completă e 4500 Lei. Reducere se acordă elevilor săraci și merituoși.

Școala are 3 secții: Tâmplărie, rotărie și mecanică.

Blaj, la 18 August 1931.

(1471) 1-1

Direcțiunea.

No. G. 874-931

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin acesta publică că în baza deciziei No. 22736-929 a judecătoriei de ocol din Sibiu în favorul reclamantului Fronius Ludovic repr. prin avocatul Dr Ludovic Enyedy pentru încasarea creanței de 4063 lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 24 August 1931 oara 10 a. m. la fața locului în comuna Blaj No — unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: 1 mașină de cusut, 2 stelajuri, 1 cuptor, 2 paturi și altele în valoare de 14500. — lei.

În caz de nevoie și sub prețurile de estimare.

Blaj, la 4 August 1931.

1461 (1-1)

GH. OANEȘ portărel

Nr. G. 6423-930

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică că în baza deciziei No. 4855-930 a judecătoriei de ocol din Blaj în favorul reclamantului Andree fabrică de parfumuri repr. prin avocatul Dr. Ludovic Enyedy pentru încasarea creanței de 5623 lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 24 August 1931 ora 4 p. m. la fața locului în comuna Blaj Nr. — unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: 3 stelajuri mari, 2 oglinzi, 10 farfurii și altele în valoare de 11.800 lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Blaj, la 4 August 1931.

1460 1-1

GH. OANEȘ portărel.

No. G. 4282-930

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin acesta publică că în baza deciziei No. 43-930 a judecătoriei de ocol din Blaj în favorul reclamantului

Bandisch et Söhne repr. prin avocatul Dr. Ludovic Enyedy pentru încasarea creanței de 13.350 lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 28 August 1931 ora 4 p. m. la fața locului în comuna Blaj Nr. — unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: 30 metri stofă de lână și 20 metri stofă colorată în valoare de 43.000 lei

În caz de nevoie și sub prețul de estimare. Blaj, la 4 August 1931.

1459 (1-1)

GH. OANEȘ portărel.

Nr. G. 1796 și 1797-1931.

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel aduc la cunoștință publică, că în urma deciziei No. G. 5875-1931 al judecătoriei mixte din Blaj se fixează termen spre efectuarea licitației pe ziua de 26 August 1931 ora 3 p. m. în comuna Țapu la Marcu Nicolae I. Gavrilă în favorul lui Krausz Maria și soțul din Țapu repr. prin Dr. Victor Ciufudeanu, avocat din Blaj pentru suma de 420+360 Lei capital și accesorii când și unde se vor vinde prin licitație lucrurile sechestrate și anume: porci, hambar și cucuruz, prețuite în 7400 Lei

Blaj, la 9 August 1931.

1470 (1-1)

GH. OANEȘ portărel

Aviz

În 11 Octombrie 1930 a dispărut din comuna Șeulia de câmpie, un băiat, orfan de războiu, în vârstă de 21 ani, mic de statură, tâmplit de minte, suferă de amețeală, care-l apucă adeseori. Are părul negru, pușină mustață neagră, ochii negri, iar la vorbă se împiedică puțin. Numele lui este Florea Ilie. Dela dispariție nu s'a mai auzit nimic de el. Dacă s'ar afla undeva, sau dacă cineva îl știe rătăcit pe undeva, binevoiască să încunoștăreze pe subsemnatul. Spesele le volu suporta. Șeulia, la 7 August 1931.

Ioan Turcu

proprietar

jud. Mureș.

com. Șeulia de câmpie.

p. Miheș

1463 (2-2)

S'au estințit toate așa și cartea de rugăciuni:

„Lăudați pe Domnul”

aprobată de Excelența Sa Dl Dr. Valeriu Traian Frențiu, Arhiepiscop în Oradea se poate avea dela editor Cornel Dărăbanth protopop on., paroh în Ardeed Jud. Satu-mare în legătură frumoasă de pânză cu inscripție și cruce aurită pentru 30 lei, în legătură foarte frumoasă de pânză 40 Lei și în legătură de piele-lux 90 Lei exemplarul.

La comandă de peste 10 ex., se dă 10% rabat. 1456 (1-6)

Atențiune

Lehidez prăvălia mea de fier până la 1 Septembrie a. e. și vând toată marfa eu prețuri foarte reduse.

HEINRICH CONNERT JUN.
Fierărie — Blaj

(1-1)